

מהחברים

מתחברים יחד לתורה הזמנית

היכל הגזונים

אל תעשה עגל

וקמת ועלית

קנה לך חבר

• תפסיק להיות חלש •

ניתן לומר שהנקודה המרכזית של תורה ס"א היא: "אמונה".

הן אמונת חכמים, הן אמונה בעצמי, והן אמונה בה'.

מענין למצוא בתורה מהי ההגדרה ההפוכה מאמונה?

ובכן, בתורה ס"א ההיפך מאמונה היא: "חולשה".

כאשר האדם זוכה לאמונה, הוא נותן כח בספרים הקדושים. בספרים של ה' בספרים של החכמים. ובספר של עצמו. בפעולה זו הוא נותן כח בכתב ידינו, שכתב ידינו יוביל אותו במשפט של אמת לארץ ישראל ולגאולה השלימה.

ולחפך, כאשר נעדרת מאיתנו האמונה השלימה, אזי "נחלש כתב ידינו".

במילים אחרות, ההיפך מאמונה היא - חולשה!!

כי מי שלא מאמין, זה לא בגלל שהוא פילוסוף/פסיכולוג/איש רוח/חוקר, זה בגלל שהוא פשוט חלשלוש... הוא צריך לקבל הרבה כח מה' וצדיקו, כדי שיוכל להאמין למרות החולשה שלו.

- - -

הפרוייקט "לחדש בתורתו" ממתיין לך.

ולא רק הוא ממתיין לך - מגלה התלמיד הגדול - גם השי"ת בעצמו ממתיין לחידושים שלך:

"תִּחְזַק אֲמוֹנָתִי שְׂאֵזְכָּה לְהֶאֱמִין בְּעַצְמִי שֶׁהַחֲדוּשִׁים שֶׁלִּי יִקְרִים בְּעֵינֶיךָ מֵאֵד, וְיִשֶּׁלֶךְ שְׁעֵשׂוּעִים גְּדוֹלִים מִכָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאֲנִי זֹכֵךְ לְחִדּוֹשׁ בַּתּוֹרָה. וְאַתָּה מִתְפָּאֵר וּמִתְכַּבֵּד וּמִתְיַקֵּר בָּהֶם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְתִזְכְּנִי לְכַתֵּב כָּל הַחֲדוּשִׁים שֶׁלִּי עַל סֵפֶר כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב, וְיִתְרַבּוּ סִפְרֵים הַרְבֵּה בְּעוֹלָם עַל יְדֵי...".

יתרה מזו, כתיבת החידושים עצמה תתקן את הנשמה שלך, שתוכל להאמין בעצמך, "תרחם עלי ותשפיע לי בכל עת חדושים דאורייתא שיהיו תקון לנשמתך, על כל הפגמים שפגמתי נגדך מעודי עד היום הנה".

אפילו הליקוטי מוהר"ן יצא לאור, רק אחרי שרבינו התחזק להאמין שהחידושים שלו הם יקרים בעיני ה' (פלי"ח סא, י).

- - -

אם עדיין לא התיישבת לכתוב כל חידוש שיש לך על התורה, יש לך רק סיבה אחת:

אתה חלש...

כלומר, אינך מאמין עד כמה כל חידוש שלך כל כך יקר וחשוב.

תאר לעצמך, אם הגאון האלוקי רברב"נ היה קורא לך, והיה מבקש שתהיה 'כותב החידושים' שלו, היית בודאי מסכים. למה? כי אתה מאמין בחידושים שלו. כך בדיוק אתה צריך להאמין בחידושים שלך.

תתחיל להאמין - תפסיק להיות חלש!

מִן־רַבִּי מְנוּחָם שְׁלֵי אֵלֶּיךָ בְּרוּרָה

מוהרנ"ת מסביר בכמה מקומות, שעיקר החטא והפגם של העגל אחרי מתן תורה, הוא הרצון להסמך מנהיג שיוליך אותם בכל דבר שהם צריכים, בלי שיצטרכו לברר את המשפט בעצמם, מתוך העיון והחידוש של התורה שבעל פה, שנמצאת אצל התלמידים. כלומר, גם אם באמת משה רבינו הסתלק חלילה, התורה שהוא הוריד לעולם וכל ההשגות שהוא המשיך - חיים בעולם, לכן אמונת החכמים האמיתית היא להאמין בחכם עד כדי כך, שמכל ההתעוררות שהוא קיבל מהצדיק ותלמידיו, הוא יבין כיצד הוא בעצמו יכול ללמוד ולהוציא - מתוך תורת הצדיק - משפטי אמת. זוהי התורה שבעל פה שהיא שלימות אמונת חכמים. כשרבינו הקדוש מזהיר אותנו לא לנטות לימין או לשמאל, אפשר להסביר שבאמונת חכמים בעצמה יש שני סוגי פגמים:

האחד - שמאמין רק בחכם ואינו מאמין בעצמו, ועל כן הוא רוצה שהחכם והצדיק יענה לו בכל עניין ולו הקטן ביותר. שמזה נמשך גם האמונה במנהיגים שאינם ראויים, משום שהם אכן נותנים לפעמים לאדם את מבוקשו - אך באופן כזה שהוא נעדר אמונה בעצמו. והשני - שנוטה לשמאל, דהיינו שאינו מאמין כראוי בחכמים, וחושב שהוא לבד יכול לפתור לעצמו את כל הבעיות, ולהשיב לעצמו תשובות לכל השאלות. וזה הפגם שאינו מאמין שיש חכמים וצדיקים שיודעים ומשיגים יותר ממנו. שני פגמים אלו הם בבחינת "לעשות עגל" ח"ו. אנו צריכים להיזהר, דווקא אחרי מתן תורה, שלא לעשות עגל: לא לנטות לימין או לשמאל באמונת חכמים. להאמין בעצמנו שניתן לנו הכוח, ואנחנו יכולים לברר את המשפט מתוך דברי החכמים - אך מתוך ידיעה שבכל מקום בו אנו 'נתקעים', עלינו לקיים 'וקמת ועלית', ולשאול את פי החכמים והצדיקים מה עלינו לעשות.

בחג השבועות שנת תקצ"ג התקבצו ובאו עשרות מאנ"ש עובדי ה' מופלגים, לשהות בצילו של מוהרנ"ת. חג שבועות זה מכונה 'שבועות הגדול', בגלל ההתקבצות הגדולה וההתעוררות הנפלאה שהייתה אצל כל מי שזכה לשהות שם. לפני שנפרד מוהרנ"ת מאנ"ש - לאחר שני ימי החג המרוממים, פנה אליהם מוהרנ"ת ואמר: "נו, **אחר שקבלנו את התורה, צריכים להיזהר מעתה שלא לעשות 'עגל' כמו שהיה במתן תורה.**" את האמרה הנוקבת הזו ניתן לפרש בכמה פירושים, אך לאור תורה ס"א מקבלים דברי מוהרנ"ת פנים חדשות.

ooo

חג מתן תורתנו הוא הזמן המרומם והקדוש ביותר שידעה הבריאה, הקדוש ברוך הוא בעצמו ירד והתגלה על הר סיני ודבר עם עם ישראל. במעמד זה נוצק ונבנה המושג 'אמונת חכמים' בבניין חזק וקיים. דווקא מעמד הר סיני שבו הקב"ה נגלה לעיני כל, דווקא שם - מגלה מוהרנ"ת, מתגלה הרצון של השי"ת בעצמו שכל דבריו יועברו על ידי משה רבינו, ובמשך כל ההכנה למתן תורה, וגם במתן תורה עצמו, מתגלה בעוז תוקפו וכוחו של משה רבינו - כמנהיג נאמן. אך מתוך מעמד נורא ונשגב זה - בבחינת עלובה כלה שזינתה תחת חופתה - לא עברו אלא ארבעים יום, והערב רב שעלה איתם ממצרים החטיא אותם בחטא העגל. חטא שכל הפגם שלו הוא פגם אמונת חכמים. **"כִּי כָל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל הָיָה עַל יְדֵי פֶגֶם אֲמוֹנַת חֲכָמִים, עַל יְדֵי הָעֶרֶב רַב שֶׁהִתְקַנָּא בְּמִשְׁה וְאַהֲרֹן, וְהָרַגוּ אֶת חוּר, וְרָצוּ לְהָרֵג אֶת אַהֲרֹן, עַד שֶׁהִבְיִאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל לִידֵי עֲבוּדָה זָרָה..."** (לקו"ה שחיטה ה, ז).

ooo

השאלה זועקת לשמים, מה היה הפגם במעשה העגל, הרי עם ישראל היו בטוחים שמשה הסתלק, ואם כן מה היה עליהם לעשות?

פשט התורה

ביאור משולב שווה לכל נפש

אות ב-ג

סיכום אותיות א' ו'ב':

באות א' ביאר רבינו את הקשר בין 'אמונת חכמים' ליכולת להוציא משפטי אמת והנהגות ישרות מכל הלימודים שאנו לומדים. המשפט האמיתי הוא דרך הממוצע, ואפשר לזכות למשפט הזה רק ע"י אמונת חכמים - שהיא עצמה דרך האמצע.

כאשר האדם פוגם ח"ו באמונת חכמים, הוא מטנף את גופו במותרות, שהיא פסולת שאינה יכולה לצאת מגופו. זה גורם לעליית עשנים למות, שגורמים לו להחטיא את המשפט המדויק, ולהוציא משפט מעוקל.

באות ב' רבינו מוסיף נדבך בפגם 'אמונת חכמים', שהאדם מסמיך אדם לא ראוי להנהגה, וקוראו בשם 'רבי'. הנהגה זו מחלישה את הכוח האלוקי העצום שיש בכתב הקדוש של ישראל - כתב שבו מונהגת הבריאה, וע"ז מתגבר כוח הכתב של אומות העולם, ויש בכוחם להכריח אותנו ללמוד ולהתנהג על פי כתב ידם, על כל המשתמע מכך.

רבינו מוסיף שהיחלשות כתב ידנו הקדוש, נותן לאומות העולם כוח לגרש את ישראל ממקום מושבם, וליישב אותם במקומות נוכריים.

עתה חוזר רבינו לפרט את הקשר בין הסמכת רבי שאינו הגון, והיחלשות כוח הכתב הקדוש, לגירוש יהודים ממקום מושבם:

ועל ידי זה שנחלש כתב ידנו ומתחזק כתב ידם, **גוזרין** האומות **לגרש את ישראל ממקום שנתישבו כבר שנים רבות**.

כי במקום שיששאל יושבין שם מכבר זמן רב, אפלו בחוץ לארץ שאין שם קדושת ארץ ישראל, למרות זאת **הוא בחינת קדשת ארץ ישראל**, דהיינו שיש שם חלק מקדושת ארץ ישראל, **בחינת מה שאמר השי"ת ליחזקאל הנביא על אלו שגלו מא"י**, שלמרות שהפיצם בארצות, דווקא להם - **"ואהי להם למקדש מעט"** (יחזקאל י"א).

מבאר כיצד הישיבה בחוץ לארץ, ממשיכה ומקדשת את המקום בקדושת ארץ ישראל. ואת מהות החילוק בין ארץ ישראל ממש, לבחינת ארץ ישראל:

כי על ידי שיששאל יושבין שם זמן רב, נתקדש האויר בבחינת אוירא דארץ ישראל, למרות שהאדמה בעצמה אינה קדושה בקדושת ארץ ישראל. **כי על ידי כתב ידנו של כתב ישראל, נתקדש האויר, בבחינת מה שנאמר בגמרא ובזוהר 'אוירא דארץ ישראל מחכים'**, שזה עיקר מהות קדושת האוויר בארץ ישראל, שנמשך מבחינת 'חכמה'. **כי הכתב הוא בחינת 'אותיות מחכימות'**, דהיינו שלא זו בלבד שהם [האותיות]

נמשכות מבחינת חכמה, אלא בכוחן אף להחכים אחרים, והתקפה זו נעשית **על ידי תנועות הקלמוס באויר בשעת כתיבה** על הדף, שאז **בחקקים ע"י צידו השני והעליון של הקולמוס המתנועע באוויר בחינת האותיות מחכימות בתוף האויר**, כי הקולמוס בצידו השני עושה אותה תנועה וציור של האותיות הנכתבות בדף. **ועל ידו נתקדש האויר של חוץ לארץ בבחינת 'אוירא דארץ ישראל מחכים'**, וזהו המקדש 'מעט'.

ולכן **על ידי שפוגמין בכתב ידנו ומחלישים את כוחו, על ידי הסמיכה שמשמייך רבי שאינו הגון כנ"ל**, שהרי שניהם [הכתב והסמיכה] נמשכים מבחינה אחת של 'חכמה' וידיים, **על ידי זה האומות מגרשין את ישראל מן הישוב, ממקום שישבו שם מכבר, שהוא בחינת אוירא דארץ ישראל כנ"ל**, כי אין בכוחם של ישראל לטעון שמקום זה שייך להם מכוח הקדושה שהם נטעו שם, מפני שהם בעצמם סילקו את הקדושה משם. **ועל כן מגרשין אותם משם**, דהיינו מהמקום שהתקדש מעט בקדושת ארץ ישראל, **אל מקום מדבר שממה שאין שם שום קדשה של ארץ ישראל, כי לא ישבו שם ישראל מעולם כנ"ל**, ועל כן אין שם אפילו מעט שבמעט מהקדושה.

אחרי שגילה את עוצם פגם הסמיכה של רבי שאינו הגון, שמחליש את כתב ידו, וגורם לגירוש ישראל ממקום מושבם, ממשיך רבינו לפרט שישנו פגם וקלקול נוסף שמתרחש כתוצאה מהיחלשות כתב היד והגירוש:

[ג] ועל ידי זה שישראל מתגרשים אל מקום מדבר שממה, **נלקח ממנו** -מישראל בכלליות ומחכמי הדור בפרטיות, **חקמת תהליכי גלגלי הרקיע**, שחלק ממהותה הפנימית היא **לידע ע"י חשבון תהלוכותיהם**, את **כל ההשפעות ועתידות הבאין על ידי גלגלי הרקיע**. כי על ידם מתנהג כל העולם הזה, ולכן מכוח תהלוכות הנהגתם אפשר לדעת את כל העתידות והשינויים שיתרחשו בעולם בכל פרט ופרט. ומלבד מה שנלקחים מאיתנו הידיעות האלו, גם **נמסר להם ידיעות אלו**, שעל ידם ניתן לדעת את העתידות והשינויים שיתרחשו בעולם.

כי מתחלה לפני שישראל הסמיכו מנהיג שאינו הגון והתגרשו ע"י מארץ ישראל, זאת החכמה על כל חלקיה, החיצוניים והפנימיים, **נמסרה רק לנו מבלי שיהיה להם בה שום חלק, כמו שכתוב (דברים ד): "כי הוא חכמתכם ובנתכם לעיני העמים"**, דהיינו חכמה מיוחדת שמייחדת אתכם על פני כל האומות, ודרשו **רז"ל (שבת ע"ה) על פסוק זה: 'איזו חכמה ובינה יש שהיא חכמה הגלויה לעיני העמים, הוי אומר: זה חשוב**

התורה עניין זה.

ה. ענין שם היטב בפסוקים הסמוכים, שאלו שלא רצו לסבול את עונש הגירוש מארץ ישראל, הם אלו שיקלעו ויאבדו, אבל אלו שהתגרשו והמשיכו קדושת ארץ ישראל בגלות, מהם כל התיקון, ודוק.

ו. כך מוכרח מתוך לשונו הקדושה, שמבואר בה שכל ההמשכה של קדושת ארץ ישראל בחוץ לארץ היא רק בבחינת 'אויר', אבל בגוף 'האדמה' והארץ לא שייך קדושת ארץ ישראל בחו"ל (חוץ ממקום קבורת הצדיקים ואכמ"ל, וע"ז להלן ב'אות ג' לענין גוף הצדיק, שנעשה מאדמת א"י).

ז. כמובא בכל הספרים על לשון זו, שהפירוש הוא שיש בכוחם לפעול חכמה אצל אחרים.

ח. לפי זה אפשר לומר שהדף בעצמו הוא בבחינת הארץ והאדמה, ודוק.

ט. וצ"ע הרי אם כבר הסתלקה הקדושה מאותו מקום, מהו העונש שיתגרשו למקום אחר, הרי גם היו נשארים באותו מקום כבר לא הייתה שם קדושת ארץ ישראל.

י. מהמשך דבריו נראה שדווקא ע"י הגירוש נלקח סוד העיבור, ואין זה קשור באופן ישיר להיחלשות כתב היד.

יא. יש לעיין בשביל מה צריך לדעת את העתידות וההשתנות, הלא אדרבה ה' אסר עליו להביט בגרמי השמים לצורך ידיעת העתיד. ואולי רבינו רוצה

תקופות ומזלות, שמי שמחזיק בחכמה זו יש בכוחו להוכיח לאחרים שהוא השיג חכמה זו, כי הוא מראה להם שהחישוב שלו צודק.

עד כה התברר שחכמת תהלוכות גלגלי הרקיע וידיעת העתידות שעל ידה, נמסרה רק לישראל, עתה יורד רבינו לעומק העניין, ומראה כיצד בפסוק זה מתבאר כל עניינה של חכמה זו:

כי יש בזה, דהיינו בחכמה זו בעצמה, יש **שכל מיוחד** שהוא חלק ממהותה של החכמה הזו, **שישאר הסוד שיש באותה חכמה אצלנו, אף על פי שמודיעין להם ומגלים להם את החכמה. כי בודאי צריך להודיע להם** - לאומות העולם את החכמה של גלגלי הרקיע, **כדי שידעו מהכתבנו**, דהיינו שיידעו **שאנו יודעין חכמה זו**, ובוזו אנו חכמים מהם, **כמו שכתוב: "כי היא חכמתכם"** וכו', דהיינו שרואים מתוך הפסוק שאנו מוכיחים להם ע"י חכמה זו, את עליונות החכמה שלנו יותר מהם. **ואם כן מאחר שאנחנו צריכים להוכיח להם, ע"י שמודיעין להם את החכמה, אם כן, כבר אינו סוד, כי הלא גם הם יודעין את החכמה. אף יש בזה שכל**, דהיינו בזה עצמו יש עוד הבנה ושכל מיוחד שהשכל הזה הוא חלק מהחכמה זו, **שיכולין להודיע להם החכמה** - את החלק החיצוני שבה, **ואף על פי כן ישאר הסוד והפנימיות של החכמה אצלנו**.

רבינו מוסיף להביא אסמכתא לדבר זה מהפסוק אותו הוא דרש לעיל, ומדייק בדבריו את המילים 'לעיני העמים' במשמעות כפולה:

וזה בחינת: "כי היא חכמתכם ובנתכם לעיני העמים", **'לעיני העמים' דיקא**, ואינה נקלטת במוחם לתמיד, **דהיינו שהיא רק לעיני העמים בשעה שמודיעין להם** ומראים להם שהחכמה אצלנו, **ותכף אחר כך אינן יודעין כלל**, כי החכמה מסתלקת מהם, **רק נשאר אצלם רושם מאותה ידיעה שיודעין שהסוד אצלנו**.

והטעם לכך שהחכמה מסתלקת ואינה נשארת אצלם, **כי גם מלכתחילה בעת שאנו מודיעים להם החכמה, אין אנו מודיעין להם זאת החכמה בעצם** - עצם החכמה שהיא פנימיותה וסודה, **שהיא - שהיא** - פנימיות זו היא **סוד העצומי** המוכרח בדברי חז"ל, שיש בו חיצוניות ופנימיות זו לפנים זו בכמה דרגות, **רק כמו שנאמר לעיל שיש בזה שכל**, דהיינו שבחכמה הזו בעצמה יש שכל מיוחד, **שיכולין להראות זאת החכמה בחיצוניותה לעיניהם לבד, למען ידעו שזאת החכמה היא אצלנו, אבל עצם סוד החכמה נשאר אצלנו**, ואינו נמסר להם, רק כאשר נעשה הפגם של הגירוש והיחלשות הכתב ע"י הסמכת הרבי שאינו הגון.

לומר שידעה זו היא הסוד הפנימי של החכמה. וכן יש להבין מדוע ידיעה זו קשורה לכל מהלך התורה, ומה הקשר בין סוד העיבור, לכל העניין של העצות והמשפט.

יב. יש לעיין כמה חלקים יש בחכמה זו, כי מבואר מדברי רבינו שיש חלק שניתן לגלות, ויש חלק שגם כאשר מגלים אותו, אינו מתגלה לגמרי. ויש להבין האם כל זה הוא שני חלקים בחכמה, ויש עוד חלק שנקרא 'סוד', או שהחלק הפנימי שהוא עצם החכמה, הוא זה שנקרא 'סוד העיבור'.

יג. והנה בפשט הפסוק מבואר שהכוונה על כלל התורה הקדושה, ויש לעיין כיצד יתיישב פשט הפסוק עם מה שכתוב בגמרא. יחד עם דרש רבינו בעניין זה.

יד. כך משמע מתוך לשונו הקדושה, אך יש לעיין מדוע חלק חכמה זו, כולל את השכל כיצד להסתיר ולגלות רק חלק מהחכמה.

טו. יש לעיין הלא אם לא מודיעים להם בכלל את עצם החכמה, למה צריך שזה יסתלק אחר כך, הלא ממילא לא גילו להם את עצם החכמה, וכן להפך אם זה מסתלק אחר כך, אז מה איכפת לנו שיתגלה להם עצם הסוד, הלא בודאי זה מסתלק מהם?

טז. סוד העיבור הינו סוגיה רחבה מאוד שאין כאן המקום לפרטה, ועיין בחוברת 'קשרי המקראות' שתידה לראות אור בע"ה, שם 'ביאור עניין זה בהרחבה.

שיחת מתחברים

מאיר: אני רואה כמה הוכחות וקשרים מתוך התורה למה שאתה אומר. הרבה הרי אומר במפורש שהשכל זה הנשמה, והוא גם אומר שהנשמה היא נר, ולמרות שהוא קורא גם לנר - נפש, אבל לאבן הוא קורא רק נפש ולא מזכיר שם נשמה.

דוד: כן, אתה צודק. אבל לעומת זה יש גם קושי לומר את המהלך הזה. הרי רבינו אומר שהצדיק הוא אבן שתיה, ומצד שני הוא אומר שזה קודש הקודשים, תסביר לי איך יכול להיות שהאבן הזו שהיא 'צמצום וגבול' - היא בעצמה 'קודש קודשים'?! ולא זו בלבד, כשהתורה מקבלת מחכמה עילאה, היא נקראת - לוחות האבן... אז יוצא שהאבן שתיה היא 'חכמה עילאה' ולא צמצום?!

מאיר: נכון, באמת צריך לברר כאן את כל מה שהעלית. אבל לא כל שאלה וקושי סותרת את כל המהלך. ודאי שצריך להבין כיצד ליישב את הדברים, אבל לפעמים אנחנו נוטים לדחות מהלך נכון בגלל איזה קושי, ומפסידים בכך המון. זה לא אומר שעכשיו נעוות את כל התורה כדי שהמהלך שלנו יהיה נכון... אבל לפעמים צריך קצת סבלנות, ובסוף הכל מתיישב.

דוד: מסכים איתך לגמרי, אז אני יוסיף עוד שמן למדורה, אולי זה יעזור. האמת שזה גם מתאים לדבר על זה לפני שבועות שזה זמן מתן תורתנו...

מאיר: האמת שאני לא בטוח שזה נכון בשיחה כזאת להיכנס לכל העומקים הנפלאים שיש כאן, אבל אני רק יכול לומר לך שנראה לי שכל הצורה שבה אנחנו תופסים את המושגים של תורה שבכתב ותורה שבעל פה קצת לא נכונה...

דוד: אני גם חושב כמוך, שאצלנו בפשטות נראה שיש איזה מעלה לתורה שבכתב, שהתורה שבעל פה חייבת עוגן בתוך התורה שבכתב, והיא נולדת מתוך התורה שבכתב, אבל רבינו מסביר את זה הפוך שהתורה שבכתב נשלמת על ידי התורה שבעל פה.

מאיר: טוב, אני מבין שכל העניין נוגע כאן בהרבה ענינים אחרים בתורה, וזה הולך ונקשר מחדר לחדר בתורה. תן כדי שאנחנו מדברים אני מבין שצריך לחזור קצת שוב פעם על כל התורה, כדי להתחיל להתבונן במה שדיברנו. **דוד:** אז נמשיך בפעם הבאה...

תטעם תבין... זה לא רק ללמוד תורה ס"א על הנסיעה לצדיק בראש השנה, אלא זה להבין את תורה ס"א מתוך הראש השנה אצל הצדיק...

דוד: בדיוק.

מאיר: ומה למעשה הבנת בל"ג בעומר על האבנים והנרות? **דוד:** אני לא אומר שהבנתי את הכל לעומק, אבל התנוצצו לי כמה קשרים, שחיברו לי כמה קצוות...

מאיר: כולי אוזן...

דוד: אני חושב שרבינו בא לומר, שיש שני חלקים בנפש שהם בעצם מקבילים לשתי חלקים יותר כלליים באדם. כלומר, יש חלוקה כללית בתורה ס"א בין הנשמה לגוף, ויש חלוקה דומה בתוך הנשמה, בין החלק היותר נמוך שנקרא 'אבן', לבין החלק היותר גבוה שנקרא 'נר'. יתכן שמבוארים כאן בתורה חלקים עוד יותר גבוהים, אבל אני לא בטוח...

מאיר: נו, ואיך זה קשור לעניין של מירון?

דוד: אני מתפתל עם התשובה, כי הדברים לא ברורים לי עד הסוף.

מאיר: בכל אופן תתחיל, ואני ינסה להוסיף ולעזור.

דוד: אולי החלק הזה של ה'אבן' הוא מקביל ל'צמצום', כמו שרבינו אומר שכל אחד בא עם קדושתו ועם צמצומו, הקדושה שהיא השכל זה ה'נר', האור, הדבר היותר מופשט, שלמרות שגם לו בעצמו יש גבול, אבל הגבול שלו קטן, כמו נר שמפיץ אור. לעומת זאת האבן זה החלק הכי ארצי וקשה ומגושם בארץ, הכי לא שמימי, הפוך לגמרי מאור ורוח. ולכן החלק של הצמצום שיש בנפש ובגוף הוא ה'אבן'.

מאיר: אתה בעצם אומר משהו נפלא! שבהתחלה רבינו מדבר על ההתכללות של האבנים הנפרדות, שמתחברות יחד, דווקא מצד הגוף והרבים הנמוכים בנפש. ואז בשלב השני, אחרי התכללות הנפשות נעשה שמחה, שזה החיבור של כל הנפשות ברובד היותר עליון, נר ה' נשמת אדם, ואז נעשה אור צדיקים ישמח...

דוד: הלכת הרבה יותר רחוק ממני, אני רק זיהיתי את הקשר אבל אתה הרחבת אותו... יותר נכון, נתת מילים - לתחושות שלי.

מאיר: דוד, איך הייתה לך ההרגשה בל"ג בעומר במירון? **דוד:** אני כל פעם נפעם מחדש איך ההליכה עם התורה משנה לך את החיים...

מאיר: שאלתי אותך על מירון ואתה עונה לי על שינויים בחיים, טענו בחיטים והודה לו באוזה...

דוד: התכוונתי שההליכה עם תורה ס"א, שינתה לי את כל ה"ג בעומר!

מאיר: אההה, עכשיו הבנתי, אתה צודק לגמרי, הרי התורה בעצמה קוראים 'חדי רבי שמעון'.

דוד: נכון, וכשאתה עולה למירון, ורואה את כל עם ישראל כמו אבנים ונרות, שעושים יחד אבוקה גדולה שמאירה את כל העולם - אתה מבין על מה רבינו מדבר בתורה ס"א, שכל הנשמות מתכללות בצדיק הזה שהוא אבן השתיה, ונעשה מזה אור ושמחה. התובנות המאירות שנכנסות לנשמה ביום כזה, יחד עם תורה כזו, זה משהו אחר לגמרי!

מאיר: נכון. גם אצלי, למרות שאני גר בצפת, וזוכה להגיע הרבה למירון, ל"ג בעומר זה משהו אחר, זה כמו מכת חשמל לתוך הלב. אבל לא הבנתי מה רצית מה'אבנים' וה'נרות'?

דוד: דיברתי איתך בלשון של התורה. רבינו אומר בסוף התורה שהנפשות הם 'אבנים', ואחר כך, ממש כמה שורות אחרי, הוא אומר שהנפשות הם 'נרות'. עכשיו שאני חושב על זה, באמת יש כאן קושי, אם הם נרות, אז איך הם אבנים? ואם הם אבנים, אז איך הם נרות?

מאיר: זה באמת שאלה טובה בתורה. אבל לא הבנתי אותך, אתה אמרת שאתה ראתה את עם ישראל במירון כמו אבנים ונרות... מה בדיוק ראתה?

דוד: אתה נוגע בנקודה. זה בדיוק מה שרציתי לומר, שלפעמים אתה לומד את התורה באופן כזה, שמתוך ההליכה עם התורה, אתה מסתכל על העולם, ורואה אותו במשקפיים אחרים לגמרי. אבל לפעמים זה הפוך, אתה מסתכל על העולם, ואז אתה מבין מה למדת בתורה, כי מתוך המציאות - אתה יכול להבין פתאום על מה רבינו מדבר.

מאיר: כמו שאומרים על הנסיעה לאומן בראש השנה, 'תבוא

לבנה בחידושה

ליקוטי הלכות באספקלריא המאירה

אמונה עם כלים

לקבל, כי אם על ידי אמונה, דהיינו אמונת חכמים, שצריכין להאמין בהם באמונה לבד, כי גם אור הצדיקים האמתיים רחוק וגבה מאמנו מאד מאד, ואין לנו שום השגה ותפיסה בהם, ואי אפשר לנו להתקרב אליהם ולקבל מהם, כי אם על ידי אמונה לבד, דהיינו אמונת חכמים, כי צריכין פניה ופניה ופניה, לקבל בתוכם את אור הקדושה. ועקר הפלס נעשין על ידי אמונת חכמים, בחינת 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו', כי אי אפשר להאמין בה' - כי אם בשמאמינים במשה עבדו, דהיינו בחינת אמונת חכמים". דברי מוהר"ם אלו מפורשים בתוך התורה בכמה אופנים ובכמה קשרים, והם יסוד גדול לכל הבנת פנימיות התורה. יש השגות נפלאות שכל יהודי צריך לזכות בהם בהשגות אלוקות ויתברך, דהיינו שלימות התורה, שהיא הארה חדשה שמתחדשת בכל עת בתוך כתב ידיו, כמוכן בתוך המאמר.

אבל השגות אלו מסתלקות כאשר אין לנו כלים. וכשאין גופים שיכולים להמשיך נשמות גדולות שמשגות השגות אלו - אין לנו שום דרך להשיג את החכמה עילאה, שהיא שלימות התורה.

הכלים הראשונים הם הצדיקים בעצמם, שדרכם יורד אור התורה שבעל פה לתוך התורה שבכתב, אבל כדי שנוכל לקבל את הארת הנשמות הגדולות, אנחנו צריכים כלים של אמונה, שעל ידם נעשים כלים שנשמותיהם של הצדיקים הגדולים יוכלו לרדת לעולם הזה, וזה נעשה על ידי תיקון האמונת חכמים בכל הבחינות המבוארות בתורה.

בסוף הטור בעלון הקודם נשארנו עם שאלה. מוהר"ם כותב שעיקר האמונת חכמים והאמונה באופן כללי, זה דווקא כשהאמונה היא בלי שום שכל. ונשארנו בצריך עיון, מדוע האמונה היא בלי שום שכל? והיכן ראינו דבר כזה בתורה ס"א?

האמת היא, שמקשרי התורה עולה, ששכל שאינו מושג על ידי אמונה, אזי אור השכל הזה בעצמו יכול להמשיך באופן מקולקל, בבחינת 'והיתה ידי אל הנביאים החוזים שווא'. ובמצב כזה, הארת השכל יורדת לתוך כתב ידם של האומות, ואז נגרם נזק גדול שהשכל בעצמו יחזק את האמונה דווקא במי שלא ראוי להאמין בו.

לכן, אף על פי שמהות האמונה לבד היא רק כלי, דהיינו שיש בה חיסרון מצד עצמה, זוהי הסיבה שדווקא צריך לתת לה תוקף ועוז [עין היטב בלשון רבינו בתורה]. כי האמונה מצד עצמה היא חלשה, אבל על ידי שמגדילים את האמונה ומעצימים אותה, אזי זוכים לבנות כלי טוב לקבל בתוכו את אור השכל.

כך עולה מדברי מוהר"ם:

"גשגשקה להיות תוק ותיקף באמונתו אז זוכה אחר כך שיתנהג מבחינת האמונה כלי, עד שיקבל בתוכו בחינת האור, עד שיוכל לאיזה השגה, והכל כפי תוקף האמונה שהיה לו. ועקר הוא אמונת חכמים, כי מעצם גדלתו ורוממותו יתברך אי אפשר לזכות אפלו לבחינת אמונה, כי אם על ידי החכמים וצדיקי הדור האמתיים, שזכו על ידי יגיעתם ועבודתם ואמונתם השלמה להשיג השגות אלוקותו יתברך, והם יכולים להמשיך לנו מאורו וטובו יתברך, ולהכניס בנו אמונה הקדושה. וגם מהצדיקים אמתיים אי אפשר

חידושי רבא

עדכונים וחדשות מבית 'מחבורים'

אוריא דארץ ישראל מחכים - מטיילים באנגליה

קבוצת הלימוד בתורה הזמנית בשפה האנגלית מתרבת הן בארה"ק והן בחו"ל. ולשם כך הופקה חוברת מיוחדת ומהודרת, הכוללת את התורה הזמנית בתרגום לאנגלית, יחד עם ביאור הנפלא של הרה"ח ר' חיים מנחם קרמר שליט"א - 'נעימות נצח', הערוך בשפה האנגלית.

החוברת המפוארת, נדפסה בשיתוף פעולה עם מכון 'נחלת צבי'. ומהדורה נוספת של החוברת נדפסה והופצה על ידי מערכת 'לטייל בתורתו', ורשת כלילי 'תורת חיים' בארה"ב, ותבשר את התגלות הספר הקדוש בכל קצווי תבל, כאשר יעשו כולם שפה ברורה לקרוא לה' ולעבודו שכם אחד.

החוברת תחולק חנים במרכזי ברסלב בארה"ב, וכן במרכזי הלימוד בתורה הזמנית בשפה האנגלית בארה"ק, כדלהלן:

ישיבת 'אש התורה', רח' התמיד 6 בעיר העתיקה, שני שיעורים נמסרים בכל שבוע בין השעות 7:30-6:30, ע"י הרב יוסף חיים איד הי"ו, בטל' 053-3802419

שכונת רחביה בירושלים, רח' הגאונים 4, בין השעות 22:00-21:00, פרטים אצל נציגו הרב שמואל שער הי"ו, בטל' 058-428-2626

ביהמ"ד 'אור אברהם' ירושלים, בין השעות 22:30-20:30, פרטים אצל הרב שמעון פריד הי"ו, בטל' 052-715-1659

שאלה וקושיא - ומזה נעשה ספר...

השאלות והקושיות בתורה ס"א הם חלק בלתי נפרד מתוך ההשגות שזוכים הלומדים, ואכן, ב'לטייל בתורתו' החלו בשני מיזמי קושיות עבור הלומדים:

מיזם א' - השאלה של לטייל

בכל שבועיים תעלה קושיא מעניינת ומאתגרת, מתוך התורה הזמנית, וכל הלומדים מוזמנים לענות עליה תשובה, כל אחד יכול לענות עליה כפי השגתו והבנתו.

ניתן לכתוב את התשובה בעמודות 'נדרים פלוס', בשלוחת 'השאלה של לטייל'. בין מגישי התשובות שיכתוב ע"פ קשרי התורה, תתקיים הגרלה בסך 500 ₪.

מיזם ב' - חידה בעלון 'מחבורים'

בעלון 'מחבורים' הקודם התפרסמה חידה, ובעז"ה בכל גיליון תפורסם חידה מאתגרת על התורה. בתחילה יש לפתור את 'נושא החידה', כלומר, מהו הנושא הכללי שעליו סובבת כל החידה [לדוגמה, בגיליון הקודם הנושא היה "משפט"]. ולאחר מכן לפתור את המשפטים המופיעים בכתב החידה, וכיצד הם קשורים לנושא החידה.

ניתן לשלוח תשובות על החידה בעמודות 'נדרים פלוס' בשלוחת 'תשובות לחידת עלון מחבורים'. בין הפותרים נכונה את נושא החידה - ואת כל פרטי החידה, תתקיים הגרלה ע"ס 500 ₪.

חידת השבוע

חידה חכמה, ולחזי' שו'א לא ידועה, גם אם גלויה, אבל לא לנצח פתורה. גלגולי החיים, נמסרו רק לחכמים. כְּשֶׁלָּהֶם מֵאֲמִינִים, הֵעִינִים מֵאִירִים.

ניתן לשלוח תשובות על החידה בעמודות 'נדרים פלוס' בשלוחת 'תשובות לחידת עלון מחבורים'

בין הפותרים נכונה את נושא החידה וכל הפרטים תתקיים הגרלה ע"ס 500 ₪

כיסופים לפגוש את בעל התורות הגבוהות

דווקא בגלל שההתקרבות שלי הייתה דרך לימוד התורות הקדושות בעיון, נוצר אצלי קשר עמוק כל יתואר לכותב התורות הגבוהות הללו - רבינו הקדוש בעצמו.

כשהולכים עם תורות מתחילים לחיות את זה כל היום. כך היא הדרך להתחבר לקיום העצות הנשגבות הלכה למעשה. ככה זוכים להתפלל. כל דבר שעושים מחובר לתורה של רבינו. ובעיקר, מתחבר לצדיק עצמו.

כשהתחילו כיסופים עצומים להגיע לרבינו, התגבהו מכנגד חומות אדירות של מניעות. הן מצד הבית, הן מצד הישיבה, וגם מצד הצבא שהערים קשיים על היציאה מהארץ. אבל הכיסופים לא נחלשו - להיפך, הם התחזקו יותר ויותר.

הסתובבתי ימים ארוכים בהשתקקות וגעגועים, רב"ה, אני ממש מחכה לבוא אליך, אני אוהב אותך, אני מחכה כבר כל כך הרבה זמן לפגוש אותך."

עד שזכיתי כבר לעלות על מטוס לאומן, המניעות התגברו יותר, וחייילי הצבא הורידו אותי מתוך המטוס ישירות לכלא הצבאי. אלא שהם לא ידעו שאי אפשר לנצח ברסלב'ער שהולך עם תורה. המשכתי להילחם על הנסיעה לרב"ה בכל חיי נפשי.

עד שהגיע היום המיוחל שבו שהצלחתי להגיע לציון הקדוש, ואז נגה עלי אור עצום. הלכתי בדרך לציון כחולה אהבה שאינו יודע ממה שקורה מסביבו. ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה' - עד בואנו שמה...

"אמא מחכה לך - בבית!"

ההליכה עם תורה הופכת להיות החיים שלי כל היום, כל סיטואציה שעוברת במשך היום מתחברת לתורה הזמנית. זה פשוט כאילו רבינו הולך איתי יד ביד, וממש מלווה אותי.

יום אחד נסעתי להתפלל מנחה וערבית בקבר רבי שמעון בן מנסיא, עם קבוצה של בחורים המבקשים להתחזק בעבודת ה' כפי יכולתם. באמצע הדרך, אחד הבחורים שאימו חולה ל"ע במחלה הנוראה, סיפר שמצבה של אימו הורע, לקחו אותה לטיפול נמרץ, והיא כבר אומרת שהיא מרגישה שסוף החיים שלה הגיע רח"ל.

במשך כל הדרך הבחור דיבר בייאוש מר על המצב הקשה, ועל דאגתו לשלום אימו. כשהגענו לציון הבחור התיישב בפניה שקוע בעצמו, כשכולו אפוף עצבות ודכדוך.

באותו זמן הלכנו עם תורה ב', והתורה צפה לי מול העיניים, קמתי ואמרתי להם, "חברה, עכשיו כולם מזמור לתודה..."

והבחור הכאוב נזעק, "תודה? על מה?"

תורה ב' נתנה לי את הכח לענות לו מכל הלב, "אנחנו נאמר תודה לה', תודה שה' נמצא איתנו בכל המצבים - גם בדברים הכי קשים, אנחנו נאמר לו תודה מכל הלב."

כולם קמו יחד ואמרו 'מזמור לתודה', מתחזקים בהודאה לה' מתוך הצרה.

לאחר ערבית חזרנו לצפת, ובדרך הבחור מקבל טלפון מאבא שלו, "איפה אתה? אמא מחכה לך - בבית."

הבחור היה בהלם, "אבא, איך זה יכול להיות, היא הייתה היום בצהריים בטיפול נמרץ, זה כבר היה לאחרי יאוש".

"אתה צודק", ענה האב, "אבל ברוך ה' הכל הסתדר, היא התאוששה, ובבית החולים אמרו שאין סיבה שתישאר שם. בעזרת ה' בהמשך היא גם תתרפא לגמרי..."

ככה זה, בכל דבר שאתה עוסק במשך היום, התורה עולה ומאירה לך את הדרך.

שם: הרב אליהו ועקנין

גיל: 24

מקום מגורים: צפת

עיסוק: אברך כולל, ראש חבורת הבחורים 'פאר הנצח', מטפל בנוער מתמודד

ליקוטי מוהר"ן בעיון במלנית קורונה

זכיתי להיות נכדו של הצדיק רבי יוסף ועקנין זצ"ל, מרבני ישיבת המקובלים 'נהר שלום', שבמשך שנים היה הבעל תוקע, בקלויז הספרדי באומן. אך אבי שליט"א אינו מגדיר עצמו כחסיד ברסלב, ואת דרך החיפוש עשיתי לבדי.

בבחרותי למדתי בישיבה הגדולה 'כנסת יצחק-חדרה' המעטירה, ובמקביל לסדרי הישיבה בערה בי אש החיפוש, וכך הייתי נובר בספריית הישיבה אחר הספר שיורמם אותי. הגיתי בספרים הקדושים של המוהר"ל, השל"ה, סידור שורש העבודה, חיפשתי משהו שידבר איתי על עומק הנפש, על החיים הפנימיים.

ואז הגיעה הקורונה. פינו את הבחורים החולים בישיבה, וביניהם אותי, למלנית סמוכה לישיבה. הגענו למלנית, ובחדר שלידי השתכן בחור מהשיעור שלי בישיבה, חסיד ברסלב, בשם נחמן חשין. כשפגשתי אותו נקשרה בינינו שיחה על החיפוש המתמיד שלי, והוא החל לספר לי על תורת ברסלב. אמנם הכרתי את ברסלב מסבי, אבל לא הכרתי את רבינו, לא הכרתי את העומק שיש בברסלב.

תוך כדי השיחה, הוא הציע לי שנלמד יחד ליקוטי מוהר"ן בעיון. התיישבנו ללמוד תורה ב' - נוקבא דפרדשקא, ולמדנו שלוש שעות ברצף. הסתכלתי על השעון, ולא האמנתי שכל כך מהר עברו השעות, בלימוד מלא חיות ועמקות.

פתאום נכנס אדם אחד לחדר, והתחיל לדבר איתנו בדיוק על איזה ענין שלמדנו לפני כמה רגעים. זה נתן לי תחושה חזקה, שהתורה הזאת היא העומק של המציאות הממשית.

באותו רגע אמרתי לעצמי, "זה המקום אליו התגעגעת כל השנים, אין לך מה לחפש יותר, זהו זה..."

חבורת 'לטייל בתורתו' בישיבה הליטאית

בתקופה הזאת הגיעה הבשורה הגדולה של 'לטייל בתורתו' והתורה הזמנית, נחמן חשין הציע לי ללמוד איתו חבורת בקביעות בליקוטי מוהר"ן בעיון. באותו זמן הלכנו עם תורה י"ז, והספקנו ללכת יחד במשך כמה תורות.

לאט לאט הצטרפו עוד ועוד בחורים. בשיעור שלי היה בחור בשם אהרן רוט [לימים מראשי ארגון 'נכספה' לקירוב בני הישיבות], ועוד בחורים נוספים שלא הכירו מעולם את ברסלב - וטעמו כי טוב סחרה.

ארגון 'לטייל בתורתו' שלחו מגידי שיעורים לחבורה שלנו, שכבר מנתה למעלה מעשרים בחורים. בני החבורה שהשתתפו בשיעורים נפעמו מהדיבורים הנפלאים, הם מעולם לא חוו כזו עמקות נדירה, כזה שיח מרומם חי. עד היום רבים מהם קשורים בקשר עז לספרי רבינו הקדוש.